

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph. D., ve věci

navrhovatelky: **Mgr. E. S.**
zastoupena advokátkou Mgr. Pavlou Krejčí
sídlem Vinohradská 938/37, 120 00 Praha 2

o návrhu ve věci čistoty volební kampaně

takto:

I. Návrh se **odmítá**.

II. Navrhovatelka **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A.

1. Navrhovatelka se podaným návrhem domáhá, aby ve volbách do Zastupitelstva Moravskoslezského kraje konaných v roce 2024 bylo volební straně SPD, Trikolora a PRO zakázáno používat toto vyobrazení:

2. Návrh podává jako volička zapsaný ve stálém seznamu voličů v Moravskoslezském kraji.
3. Uvádí, že tento obrázek zakrváceného černocho s nožem a shora uvedeným nápisem je velmi agresivním prostředkem propagace volební strany, které proběhlo všemi sdělovacími

Shodu s prvopisem potvrzuje

1/2024

prostředky a je užíváno i na webových stránkách a stránkách sociálních sítí propagující volební stranu, obsah této propagace je podle navrhovatelky silně neetický, Tato kampaň je podle navrhovatelky za hranicí všech hranic slušnosti, Jakkoli je navrhovatelce znám obsah zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev a krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), jakož i rozhodnutí Ústavního soudu o čistotě volební kampaně ze dne 26. 1. 2005 sp. zn. Pl. ÚS 74/04, a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2006 sp. zn. Vol 5/2006, má za to, že tu jsou projevy, jež do volební kampaně nepatří. Uvedená judikatura nepočítala s nyní vedeným způsobem volební kampaně, který navrhovatelka napadá. Současnou právní úpravu, která umožňuje až následnou ochranu ve volebních věcech, považuje navrhovatelka za protiústavní. Má za to, že dodržení požadavku na čistotu volební kampaně obsaženého v § 56a odst. 4 volebního zákona je prakticky navymahatelné, a to i přes apel obsažený v odkazovaném rozhodnutí Ústavního soudu. Dovolává se přitom čl. 5 odst. 5 a čl. 4 Ústavy České republiky č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

B.

4. Krajský soud v Ostravě nezastírá, že si je vědom skutečnosti, že totožné návrhy jsou podávány v současné době prakticky u všech volebních soudů napříč Českou republikou a o prvním z nich již bylo rozhodnuto Krajským soudem v Praze usnesením ze dne 12. 7. 2024 sp. zn. 54 Na 18/2024, které je podepsanému soudu známo.

C.

5. Krajský soud v Ostravě má za to, že se nejedná o nejasný návrh. Podle § 37 odst. 3 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno (...).
6. Tyto náležitosti návrh naplňuje, proto má Krajský soud v Ostravě za to, že se jedná o návrh jasný.

D.

7. Dále ovšem Krajský soud v Ostravě ve shodě s Krajským soudem v Praze konstatuje, že podle čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod č. 2/1993 Sb. lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Výše uvedené vyjadřuje zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí, jež má zabránit svévoli při činnosti orgánů veřejné moci, jelikož tímto jim je výslovně zakázáno činit něco, k čemu je zákon neoprávněn. Dané ustanovení Listiny základních práv a svobod zavazuje rovněž orgány moci soudní.
8. Pravomoc soudů rozhodujících ve správním soudnictví je vymezena v § 4 s. ř. s.
9. Podle § 4 odst. 1 s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o
 - a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje

1/2024

jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“),

- b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu,
- c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,
- d) kompetenčních žalobách.

10. Podle § 4 odst. 2 s. ř. s. ve správním soudnictví dále soudy rozhodují
 - a) ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda,
 - b) ve věcech politických stran a politických hnutí,
 - c) o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem.
11. Ustanovení § 4 odst. 1 s. ř. s. v projednávané věci nepřipadá vůbec do úvahy, jelikož volební strana není správním orgánem ve smyslu § 4 s. ř. s. Navrhovatelka se dovolává ustanovení § 4 odst. 2 písm. a) s. ř. s., jelikož se dle ní jedná o věc volební. Soud však zdůrazňuje, že soudní řád správní je nutno číst jako celek. Vzhledem k tomu je § 4 odst. 2 písm. a) s. ř. s. nutno vykládat ve spojení s § 88 a násl. s. ř. s., přičemž tato ustanovení specifikují, v jakých případech a jakým způsobem může správní soud ve věcech volebních rozhodovat. Z těchto ustanovení vyplývá, že soudy poskytují ve volebních věcech ochranu ve věci seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.), registrace kandidátních listin (§ 89 s. ř. s.), platnosti voleb a hlasování (§ 90 s. ř. s.) a ve věcech zániku mandátu (§ 91 s. ř. s.). Jiná řízení ve věcech volebních soudní řád správní (a ani žádný jiný předpis, především pak ust. § 52 - § 54 zák. č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) nevymezuje a správní soudy v souladu s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod nemají pravomoc z těchto mantinelů vykročit.
12. Z výše uvedeného je patrné, že návrh, aby soud zakázal volební straně určitý prvek volební kampaně, nespadá do shora uvedených mantinelů, v nichž je soud oprávněn a povinen se pohybovat.

E.

13. Pokud jde o návrh podatelky na předložení věci Ústavnímu soudu, soud konstatuje, že podatelkou označené ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev krajů pouze uvádí, že volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě a o jeho ústavnosti nemůže být pochyb. Pokud má podatelka za to, že dané ustanovení je imperfektní (tedy, že neobsahuje nástroje, jež by stanovenou povinnost vynucovaly), pak soud je toho názoru, že tato skutečnost nemá ústavněprávní rozměr (řada norem v právním řádu neobsahuje žádnou sankci) a má-li podatelka za to, že by daná norma měla obsahovat rovněž sankci, je třeba se obrátit na zákonodárce, jelikož ke změně zákona je v demokratickém právním státu povolán právě a pouze zákonodárce, nikoli soudy.
14. Soud má navíc oprávnění obracet se na Ústavní soud jen v případech, kdy má za to, že je tu ustanovení (jednoduchého) práva, které lze pro jeho protiústavnost zrušit (srov. § 64 odst. 3 zák. č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů). Zde však navrhovatelka ani netvrdí existenci takového zrušitelného ustanovení, naopak napadá jeho neexistenci.

1/2024

15. Toto rozhodnutí krajského soudu - bude-li mít navrhovatelka za to, že dezinterpretuje ústavní zákony nebo je v rozporu s nimi - navíc navrhovatelce nebrání v tom, aby se ústavní stížností obrátila na Ústavní soud sama postupem podle § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu.
16. Přestože je pravdou, že volební zákonodárství neobsahuje ustanovení chránící explicitně poctivost volební kampaně, nelze přehlédnout, že prostředek ochrany právo navrhovatelce poskytuje. Po skončení voleb mají jak voliči, tak jednotlivé kandidující subjekty, možnost obrátit se na soud s návrhem dle § 90 s. ř. s., v němž mohou namítat i porušení § 56a odst. 4 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev krajů.
17. Volební soudnictví je navíc založeno na zdrženlivosti soudů a minimalizaci zásahu do volebního procesu. Projevem těchto zásad je, že řada problematických bodů, které se během volebního procesu mohou vyskytnout, není řešitelná před soudem. I to však je projevem demokratického charakteru společnosti – je totiž primárně na občanech, jakým názorům dopřejí sluchu a jaké jednání budou pokládat za nemravné. Primárním soudcem volební kampaně jsou sami voliči – úloha soudní moci je pouze podpůrná. Lid jako suverén může být namítaným způsobem vedení volební kampaně natolik zhnusen, že volební stranu, která se k takovému vedení volební kampaně snížila, svými hlasy nepodpoří. V takovém případě nebude ani potřeba, aby soudy do věci jakkoli ingerovaly, Navrhovatelka má přitom současně možnost, pokud nesouhlasí s tím, co volební strana prezentuje, se volební kampaně aktivně účastnit a přesvědčovat ostatní voliče o nemravnosti jednání volební strany.

F.

18. Krajský soud uzavírá, že navrhovatelka se domáhá něčeho, co soud není oprávněn učinit a její návrh byl proto dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnut.
19. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 15. srpna 2024

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu